

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Poštena beseda.

—k. Angleški narod in njegovi veliki možje ne mislijo o iztočnem vprašanju tako, kakor angleški prvi minister, Disraeli ali lord Beaconsfield, ki, kakor drugi sinovi Abrahamevega rodu, tira politiko, ki je na korist angleških kramarjev in ki hoče po vsej sili ozdraviti „bolnega moža“, nad katerim so zdvojili že vsi zdravniki, prepričavši se, da nema v sebi ni najmanjše življenjske moči. Oglasil se je proti Disraelijevi politiki že enkrat znani angleški državnik Bright, in nedavno je pri nekem zboru v Llandudnu zopet ta mož imel govor, iz katerega razvidamo, da angleški narod, kar ga je še nepopačnega po boleznih, ki izvirajo iz koristolovja in sebičnosti, o žalostni v iztoku drugače misli, nego lioni mož, ki vodi sedaj politično osodo Angleške. „Indépend. belge“ prinaša celi dolgi govor, a mi posnemljemo iz njega le najvažnejše momente.

„Kadar se ozrem okolo sebe, pravi Bright, zagledam takoj napake in nerodnosti svojega naroda, kar se tiče vojske. Akopram je naše geografično položje tako, da se nam vojske nij treba bati, akopram je našega naroda značaj miroljubnost, akopram imamo toliko denarja, da se nam nij treba boriti za kosček zemlje, rinemo se vendar bolj v vojsko, nego li kateri god drugi narod. Uže početkom tega stoletja smo napravili dve milijardi za vojsko, ki nam nij donesla nijene koristi, katere nij bilo treba za rešenje naše česti — a vendar smo jo začeli. Lord Russel trdi, da v zadnjem stoletju bi se bili ognili lahko vsake vojske, ki smo jo začeli. Kajti nobene nij zahtevala niti naša čast niti naša zani-

manja. Tako je bilo z vojsko v severnej Ameriki, ki nas je stala 100 milijonov funtov sterlingov, tako z vojsko proti Francoskej republiki, zaradi katere smo naredili 500 milijonov dolga več. Potem smo začeli takozvano „krimsko“ vojsko, katero še dandenes vse obžaluje, hočem reči, skoraj vse, kajti našim ministrom je ipak prav. V tej vojski smo prolili dokaj krvi, pomnožili si dolge, a koristila nam nij nič. Nekateri ljudje si domišljajo, da vojakovo življenje nij vredno, da se govori o njem in da je vojak le zato plačan, da se da mesariti. Vedno se bom spominjal besed onega moža, ki je bil člen stranke, ki je hotela vojsko. Rekel je: „Kaj bomo jadikovali o mrtvih; človek umrje samo enkrat, kaj nas briga, kje in kako“. A boga-mi, dosta nas briga, dosta briga vdove, sirote, starše, brate, sestre, prijatelje onih, katere je bodalo prebilo ali krogla raztrgala. Kaj si mislite, ako vidite, da valovi ribiča požirajo? Ali ne teče ves narod na kraj nesreče, ali se ne poloti vsakoga občutek pomilovanja? A tu poginja eden sam človek. Ali se vam nič ne zde stotine, ki poginjajo v vojski!

Kaj pravite k temu, da gre Angleška v boj proti krščanskim narodom na kontinentu. Čudno se mi zdi, da se po takovih izkustih še nahaja človek, poleg tega prvi minister, ki poziva angleški narod, naj plane v novo vojsko, ki bo ravno tako dolga, ravno tako draga in nesrečna, kakor ona l. 1855. Pravijo nam, da je Rusija agresivna, da hoče vzeti Carigrad. Tudi l. 1855 se je to trdilo, a dogodjaji so dokazali ravno protivno.

Trdi se, da sama Turčija more rešiti Bospor in dardanelsko sotesko. A Turčija je več nego tri sto let zapirala prehod, in le

Rusija jo je prisilila, da ga je otvorila mejnarodnemu prometu. Za krimske vojske, kakor danes, so trdili, da so interesi Angleške v Indiji in v iztoku v nevarnosti. A dokazati tega dozda še nikdo nij mogel. Moje iskreno mnenje je, da nemamo čisto nobenega interesa tam, in da vse iztočno vprašanje, kar se nas tiče, nij vredno niti da bi se eden sam človek usmrtil poradi njega. Zato se nadejam, da ne bomo šli v vojsko.

Ruski car je z našim poslanikom govoril tako, da se je videlo, da želi miru. Te izjave carju delajo največjo čast, kajti on se priziva na dobro mišljenje, na miroljubnost, na krščansko mišljenje angleške dežele; toda navzlic temu naši ljudje ne upajo Rusiji. Jaz pak se nadejam, da so krutosti, doprinašane po divjem turškem narodu vzbudile našemu narodu vest, in zato sem prepričan, da se ne bo dal vleči v to vojsko, naj mu zapoveduje kateri minister hoče. Čas je, da se vprašamo, kako da se ravno krščanski narodi vedno koljejo mej soboj? Ko bi mi mogli, ne da bi se bogokletstva zakrivili, boga vprašati, kateri zločin se mu zdi največji, odgovoril bi nam sigurno: vojska. Kajti v vojski so zedinjene vse krivice. In ravno oni narodi se hote vedno bojevati mej soboj, ki imajo vero, katere utemeljitelj se je zval „kralj miru“, in Anglija sama izdaje za vojsko vsako leto 30 milijonov šterlingov.

Čas bi pač bil, da bi državniki pojмили, da ne vladajo lopov iz Abrucov in Kalabrije in divjih hunskih čet narodovskega izseljevanja. Čas bi bil pač, da bi razumeli, da vladajo krščanske narode.

Poprašajte svojo vest, in ako vam ona vaše prepričanje potrdi, ne pošiljajte svojih sinov

Listek.

Griška Otrepejv.

(Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.)

(Konec.)

Narod je mrmral na nazvanega carja za to, ker on nij živel po starih običajih, ali vendar ga je ljubil radi njegove dobre in milostljive nрави in ker je skoraj vse veroval, da on nij varun, nego rojen car. Narod je bil srdit samo na Poljake, ker so se v Moskvi oholili in Ruse žalili; na Poljake vzdigniti se so bili vsi pripravi na prvo besedo. Vasilij Šujskij je to priliko vpotrebil, da pokonča samozvanca. Nekateri bojarje, koje je Šujski videl, poklical jih je k sebi po noči na posvetovanje, kamor je prišlo tudi mnogo trgovcev in vojniki. Šujski je naravnost povedal, da so Otrepejeva pustili na carski prestol samo za to, da se rešijo Godunova. Mej tem da se on ne drži starega reda, nego se je

združil s tujci, in od njegove malopridnosti grozi pravoslavnej veri veliko zlo, za to ga je treba odstraniti nemudoma. Vsi so na to pristali ter obečali ta zaključek tajno držati. Ali ker se nij bilo nadejati, da bi se narod vzdignil na samozvanega carja, zatorej je zbor sklenil: na odločeni čas zvoniti v plat zvona, kričati narodu, da Poljaki tolčejo carja, navaliti k samozvancu, kakor radi brambe ter ga ubiti. Narod pa naj mej tem časom pobije Poljake po znamenjih, ki bodo pred ta večer narejeni po hišah poljskih.

Nemci so javili Otrepejevu, da se proti njemu nič kaj dobrega ne snuje, kajti mnogi ga nazivljajo heretikom in sleparjem, a ženo njegovo pogansko carico. Ali samozvanec jih nij poslušal, nego dal celo ovadnike kazniti. Tako je preteklo veliko dni. 16. maja so bojarji v imenu carskem zapovedali nemškej straži, da gre po noči lahko domov, ostavivši v dvorcu samo 20 mož. Po noči se je začelo biti v plat zvona v zvoniku Ilja Preroka, a

na enkrat so se oglasili vsi moskovski zvonovi. Trume naroda so hitele na Krasno ploščado (trg); tam je bilo pa uže na konjih 200 bojarjev in dvorjanov. Kdor izmej naroda nij vedel, zakaj je ta hrup, temu se je povedalo, da Poljaki bijejo bojarje in da hočejo tudi carja ubiti. Šujski je s svojimi odšel v Kremlj, drugi pa so napali Poljake.

Vsled zvonjenja in hruma se je zbudil samozvanec; ali njemu so rekli, da mora biti kje v mestu požar in tako se je vpokojil. Šum pa je vendar postajal vedno večji in večji, tako, da je uže Otrepejev slišal krik in viko; on je poslal zatorej Basmanova gledat, kaj se tam godi. Basmanov je videl iz dvorskih vrat množico, ki je kričala, da naj se jej izda samozvanec. Basmanov je zaloputnil vrata, zapovedal nemškej straži, da ne sme nobenega v dvor pustiti in pohitivši k Otrepejevu, povedal, da se je Moskva pobunila. Samozvanec pa je pograbil za meč, stopil na pomole in kričal: „jaz vam nijsem Godunov!“ Iz množice so

in bratov v Turčijo, ne sodelujate pri tem prokletem sistemu naše vlade. Uplivajte rajši, kjer se le da, v prid krščanstva pa miru."

Idrijska industrija.

Iz Idrije 23. nov. [Izv. dop.]

Precej pozno, ali enkrat vendar le je prišlo tudi naše mestice na vrsto, da se je v njem krepek korak v povzdigo naše obrtnije s špijncami ali zobci storil. Pretečeni ponedeljek namreč se je pri nas odprla nova šola za izdelovanje „zobcev“. Dolgo časa smo uže opazovali, kako se sem ter tje po Avstriji obrtnijske šole ustanovljajo za različne rokodelce, in videli, da se je obračalo od poklicane višje strani pozornost na tako velevažno hišno industrijo. Koraki katere so za napredek naše obrtnije vneti možje v dosego nove šole storili, imeli so vspeh. Izpoznavši živo potrebo obrtnijske šole v Idriji, je v tem stroku dobro poznati min. svetovalec g. E. Herman preskrbel, da je ministerstvo kupčijstva zaukazalo, v Idriji takoj šolo za špijnce ustanoviti, in je potrebne denarje v ta namen iz državne blagajnice odločilo. Za učiteljico je na novo ustanovljeno šolo poklicana domačinka gđ. F., katera si je dosedaj gotovo mnogo zaslug pri izboljšanju omenjene obrtnije pridobila.

Črez dve sto let je uže, kar so se pričele v Idriji zobci ali špijnce izdelovati in brž ko ne so to obrtnijo zanesli v Idrijo rudarji, poklicani s Češkega ali Saksonskega. Mej vsem tem dolgim časom, nij najti kake dobe, ki bi bila kako znatno izboljšanje teh pridelkov prinesla. Rudarska žena in hči ste „klepljali“ ravno tako, kakor njih babica ali stara mati v svojih mladih letih. — Kupčevalke so nosile izdelke v jerbasih na glavi prodajat po bližnjih vaseh in mestih in od tega vsega, kar so mogle zobcev te kupčevalke v denar izpreobrniti, je odviselo stanje naše hišne industrije. Le malo jih je bilo tacihi žensk, ki so se upale z jerbasom na glavi za več dni „sveto“ Idrijo zapustiti, in te niso imele niti najmanjšega pojma o pravilnem trgovstvu. Nij bilo čuditi se tedaj, da je naša hišna industrija toliko časa le životarila da je bil zaslužek do poslednje dobe jako pičel. — Da, ako ne bi bila naša rudarka s smešno malim zaslužkom zadovoljna, o idrijskih špicah ne bi bilo uže davno ne sluha ne duha več.

Sedaj, ko ima Evropa za prevažanje blaga parni stroj in železne ceste na razpolaganje,

je pa tudi prišel za idrijsko hišno industrijo čas, stopiti v kolobar svetovnega trgovstva. Dobi, v katerej so naše „klepljarce“ s težkim srcem pričakovale, kedaj bode prišla kupčevalka domov, k Bogu molile, da bi ona vrnila se s praznim jerbasom, tej je, upajmo, za vedno odklenkalo. Proč tedaj je čas, v katerem so dekleta, mesto pičlih zasluženih krajcarjev, dobile od kupčevalke kos špijce nazaj, ker ta nij umela, ali pa nij mogla — prodati jih. Razen majhenega delokroga naših kupčevalk je pa tudi oviralo prodajanje špic pomanjkanje novih izgledov ali muštrov, če je tudi desetkrat v enem letu obiskala kupčevalka s svojim blagom jeden kraj, desetkrat v letu je ponujala kupcem, rekel bi eno in isto blago. Okus je zahteval novosti, ali kje jih vzeti, in tako so v bližnjih krajih začeli izdelki tujih narodov izpodkopavati, če prav skromni trg idrijskih kupčevalk. Nove muštre! nove muštre! to je bilo enoglasno zahtevanje kupcev, in pomanjkanje novih izgledov je bila stalna tožba naših prodajalk. Tako so stale reči, ko je v skrajnem času bila naenkrat pričela reformirati izdelovanje idrijskih zobcev gospodičina, ki je sedaj od ministerstva poklicana za voditeljico omenjene obrtnijske naše šole. Izdelovanje blaga, ki je modernemu okusu priljubeno, je opozorilo trgovce na idrijske špijnce in mahoma je zadobila naša obrtnija drugi, veselejši obraz, in prekoračili so naši izdelki meje avstrijske. Pot je tedaj dan, po katerem je razvoj naše industrije mogoč. Da pa ta industrija doseže svoje mesto v svetovnem trgovstvu, bilo je treba, da država s svojo pomočjo priskoči. S hvaležnostjo tedaj zabilježimo ustanovo nove šole. Vlada bode skrbela da doseže Idrija moč v eno vrsto stopiti z mesti v Francoskej in Belgiji, ki so zaradi svojih zobčnih izdelkov slavna. Da je mogoče to doseči, smo popolnem opravičeni upati. Naše rudarske žene in dekleta so bistrega uma in neutrudljivo pridne. Ves čas kateri našej rudarki ostane, kadar poskrbi svoja mala hišna opravila, ona uporabi za izdelovanje špijnc, kajti pri našem rudniku za ženske roke nij opravila in s poljedelstvom v našem kotliču nij mogoče se pečati. Ker mož ima pri rudniku svoj zaslužek, ženi je mogoče, če je treba, z malim zaslužkom zadovoljni biti; ona se tedaj nema bati konkurence, in sme upati, da bode vsigdar lahko take delavke prekosila, katere se jedino od izdelovanja zobcev žive, kakor večinom na

Češkem, v Francoskej itd. Da je do sedaj zavzemala Idričanka tako nizko mesto v krogu klepljarcev evropskih, in da je v nevarnosti bila odstranjena biti, temu je jedino le uzrok, da nij skrbela svoje izdelke v duhu novega časa izboljšati.

Sedaj je odločilni korak od strani države storjen. Začetek obeta mnogo; ministerstvo je naznanilo, da bode dunajski muzeum ved in umetnosti idrijski šoli pošiljal redoma najnovejše izgleds špijce naših in tujih dežel. Po vsem tem bi moral vsak misliti, da je ta naredba vzbudila v Idriji splošno radost. In — smešno je slišati — temu nij tako. Zagrizene v starokopitništvo so nekatere ženske strastno se hotele protiviti novej naredbi. Odbor za nadzorovanje šole, imenovan od trgovinskega ministerstva, je po svojem udu, g. katehetu Juvanu, poskusil, nerazumljivo nevoljnost protivnic odstraniti, ter jih o koristi nove šole podučiti. G. Juvan je zbral v nedeljo po poludanskej božjeji službi delavke v šoli in jim razložil, da mesto Idrija za vzdržanje šole ne bode stroškov imelo, da bode država ta dobrodelni zavod vzdržala i. t. d. Pustimo času, da bode takim bedakinjam nesprevidnost dokazal.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. novembra.

Budgetni odsek *državnega zbora* je svoje delo dokončal. Budget ali proračun za leto 1876 je: Izdaje znašajo 405.574.474 gld., dohodkov pak je 376.637.817 gld. Realnega deficita je 28.937.657 gld., katerega bo finančni minister z izdajanjem zlate rente, ali pa s sprejetjem kakega „visečega dolga“ pokril.

Ogri se glede bankinega vprašanja prizivajo na zagotovljenja, ki so se jim dala in računajo na to, da se bode država potegnila z vso silo za to, da se bankno vprašanje zedinjeno reši. Ogerski ministri se boje kritike svojih rojakov. Zato pa hodijo okolo tega vprašanja jako nalahko. Zato pa „Pester Lloyd“ tudi pravi, da Szell nij šel zaradi njega na Dunaj in da se bode le privatno bavil z bankinim vprašanjem.

Vnanje države.

Iz *Peterburga* javlja vladni važni telegram: Salisbury je v Berlinu in Beču valjda zadobil gotovost, da nij v prijateljskih razmerah treh cesarskih dvorov nobene izpremembe, in da je Rusija samo iz ozira na druge cesarske dvore dozda z zadnjimi koraki še ča-

začeli nanj streljati, on se je pa skril za vrata. Basmanov je ostal na pomolih in začel nago-varjati bojarje, ali oni ga niso dolgo poslušali, nego ubili ter vrgli s pomolov. Množica se je s krikom dalje pomikala na carsko stražo. Samozvanec je zopet izšel, da bi razgnal upornike; ali videč, da se ne dado umiriti, pobegne v sobo k svojej ženi. Raztolmačivši njej, da se je narod pobunil in da naj bi se ona rešila, skoči on na odre, ki so stali še od njegove svatbe; hoče preskočiti na druge, ali omahnivši, pade na dvorišče, razbije si prsa in izvine nogo.

Blizo od tega mesta so stali na straži strelci; oni so slišali stokanje, prišli bliže, zagledali nazvanega carja ter ga z vodo polili. Ko se je samozvanec osvestil, začel je prositi strelce, da ga ne bi izdali, ter jim je obečal velike nagrade. Strelci so mu obljubili, odnesli ga zopet v dvorec ter nobenega k njemu pustili. Zdaj pa so se začeli groziti privrženci Šujskega, da pojdejo v strelecko svobodo ter

tamkaj žene in otroke njihove pobijejo. Strelci so se preplašili ter začeli se dogovarjati; „če bode carica rekla,“ govorili so oni, „da car nij njen sin, potem naj mu se vsmiluje bog, mi se ne bomo zanj potegovali.“ Poslali so k carici glasnike in pričakovaje jih, rogali se samozvancu in ga bili. Poslanci so se v kratkem vrnili, in eden izmej njih je rekel, da car nij Martin sin, kar je tudi sama potrdila; njen sin namreč je ubit v Ugliču, a le to je samozvanec. Le te besede so bile oglašene narodu s pomolov, ter so še pristavili, da se je nazvani car v svojih zvijačah sam obdolžil. Zdajci se iz vseh strani zaslišijo kriki: „ubite ga, odsekajte mu glavo!“ En dvorjanja je vstrelil na samozvanca iz puške, drugi so se vrgli nanj z meči, klali ga, odsekali mu glavo ter vrgli njegovo truplo s pomolov. V pesni se opeva ta čin skoraj čisto tako, vsaj podobno: A v tu poru (čas) strelci dogadalisja (ménili) — V Bogoljubov monastir metalisja (pridrli), — K carice Marfe Matvjevnje: —

„Carjica ti, Marfa Matvjevna! — Tvoje li eto čado (dete) na carstve sidit, — Carjevič Dmitrij Ivanovič?“ — A v tu poru carjica zaplakala, — I takovi reči vo slezah (solzah) govorila: — „A glupi strelci vi, nedogadljivi (neprevidni)! — Kakoje moje čado na carstve sidit? — Na carstve u (pri) vas sidit — Razstriga Griška Otrepev sin. — Ubit moj sin, carjevič, Dmitrij Ivanovič, — V Ugliču od tjeih bojar od Godunovih!“ — Tut (tu) strelci dogadalisja, — Vse oni sobirolisja, — Ko (k) carskemu krilečku (stopnicam) metalisja, — I tut v Moskve vzbuntovalisja. — Griška razstriga dogadajetsja, — Sam v verhni (gornji) čerdaki (podstrešnična izba) ubirajetsja (pobegnil) — I na krepko zapirajetsja. — A zljaja (zla) ego ženo, Marinka bezbožnica, — Sorokoju (pokrivalo za glavo) obernulasja — I iz palat von viletjela. — A Griška razstriga v tu poru dogadljiv bil: — Brosilsja on s teh čardakov na kopja ostrija, — Ko tjem strelcam, udalim (smelim) molodcam; —

kala. Rusija ima na konferenci odločno izjaviti, da se o turške ustavi ne more ni govoriti, da se avtonomija mora uvesti, zato je pa treba okupacije. Prosto je drugim vlastim udeležiti se okupacije, če pa tega nečejo, mora Rusija eksekutivno postopati. Če Turčija vsak predlog glede odcepljenja in usamostaljenja vstalih provincij odbija in zoper to protestira, zato je Rusija tem protestom nasproti postavila se kakor gre.

V **Srbiji** ministerska kriza traje naprej. Vendar dozdani ministri državne posle vodijo dalje tako dolgo, da pride Marinović iz Peterburga in se položi izčisti. — Te dni je prišlo zopet 100 ruskih prostovoljcev. — V orožnih fabrikah v Kragujevci so bili tuji delavci delo popustili, ker niso baje točno plačali, ali bili so pomirjeni in delo zopet začeli.

Iz **Berlina** javljajo, da pojde general Manteuffel zopet v Peterburg. Nemčija hoče svojo podporo drago plačano imeti in terja od Rusije boljše trgovinsko konvencijo.

Turški sultan bode baje sam komando turške vojske prevzel. Tudi njegova dva sina bosta poveljstva v vojski dobila.

Dopisi.

Iz Črnomlja 27. nov. [Izv. dop.]

Po dolgem počivanju, najhitreje zavoljo slabih večletnih pridelkov, ko ljudstvo nobenega veselja nema, napravila je tukajšnja čitalnica sinoči zopet veselico v prostornej čitalniški dvorani, kakor sitnež v „Nov.“ trdi: Program je bil: I. „Odvetniki“ komična spevoigra. II. „Na kosilu bom pri svoji materi.“ III. Tombola in ples. Ta program je privabil mnogo gostov, domačih in tujih kljub slabemu vremenu. Moške moči vse so navadno na svojem mestu bile, tako, da so se poleg ploskanja katerega nij kraja ni konca bilo, „Odvetniki“ ponavljati morali. Gospod A. je prvi pot na odru bil a je v roli kot odvetniški sollicitator dovolj smeha vzbudil. Gospodični J. K. i K. P. slobodno na vsaki oder stopite, čisto govorite lično se obnašati i na odru se vedeti, da njima nij vrste na belokranjske zemlji. Gosp. Kapeletovi še vrh vsega hvala gre, ker neutrudljivo z besedo in dejanjem dela. Ona nij samo sposobna igralka na odru z besedo, ampak tudi umetna igralka na glasoviru. Ne bom obširniši veselega večera popisoval, samo trditi moram; da je vse prav dobro zadovoljno do belega dne bilo, pričakujemo več takovih večerov. In ljudstvo ako ne odmah vendar

I tut emu takova smrt slučajsa (pripetila). — Marina tudi ne bi bila ušla bedi, ko bi ne bili dospeli bojarji ter jo odpeljali v varen kraj. Dvor je bil ves poplujen, in ko so eni po njem gospodaril, obračunavali so drugi s Poljaki: napadali je nasilno, in izvabljalivali s prevaro, poubijali in plenili. Ali ta poboj je trajal samo do poldne, ker so daljne prelivanje krvi zabranili bojarji: njim je bilo samo za samozvanca, a ne toliko za Poljake.

Samozvanec in verni njegov sluga Basmanov sta ležala tri dni na Krasnej ploščadi; samozvanec na mizi v obličnici, s piščalko in gajdami; a Basmanov na pruki, pri njegovih nogah. Potem so Basmanova pokopali pokopali pri Nikoli Mokremu, a samozvanca v ubožnej hiši. V tem času so bili hudi mraz skoz celi teden ter niso pokončali samo žito po polju, nego celo travo po travnicah. Narod je začel govoriti, da je temu vzrok čarovnija heretika — razstrige; zatoraj so njegovo telo izkopali iz zemlje, sežgali ga, nabili puško s tem pepelom skupaj s smodnikom ter ustrelili na to stran, odkoder je prišel samozvanec.

s časom bode gg. delavcem in delavkam na narodnem polju hvaležno.

Domače stvari.

— („Der dumme Kerl von Laibach“) ki sicer tudi na ime „Tagblatt“ sliši pripoveduje predvčerajšnjem v nekem kratkem dopisu iz Novegamesta, da je še nekoliko narodnjakov v Novem mestu, ki pa bodo kakor on (t. j. der dumme Kerl) v božjo previdnost zaupa — kmalu poginili. Precej potem pa v istem dopisu nadaljuje, da je zdaj v novomeškem nemškutarskem kazinu precej živahno — ali (čujte!) mnogo je pa taci kazinskih udov, ki se na previsoko narodno stališče postavljajo („aufs hohe nationale Ross“ — pravi!) — To je uže več nego čudno, to bi bilo uže nenaravno, da bi se narodnjaki po mestu če dalje bolj izgubljevali, v nemškutarskem kazinu pa od dne do dne bolj šopirili in napihovali! Torej vprašamo po znani nemški prislovice: „Erkläre mir, Graf Oerindur, des dummen Kerls Unnatur!“

— (Za stolnega prošta) je imenovan g. stolni dekan Jožef Zupan. Dotično papeževo pismo mu je 29. nov. došlo iz Rima.

— (Škof dr. Pogačar) se je 30. nov. odpeljal v Gorico na godovanje nadškofa dr. Andreja Golmajerja. Nazaj grede bo obiskal tudi škofa tržaškega g. Dobrilo.

— (Kmetijska čitalnica v Podragi) bode imela dne 10. dec. t. l. točno ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor, h kateremu vse p. n. gg. društvenike najljubše vabi

Odbor.

— (Vitez Ofenhajm) je graščino Turniš pri Ptujju prodal in ob enem izstopil iz okrajnega zastopa. G. Štrafeli je hudo, ker iz necih kupčij zdaj ne bo nič.

— (Hercegovka) je prišla te dni v Celovec, da obiše svojega sina, ustaškega vojvoda Knežiča, ki je tam interniran. Prišla je iz Mostara, spremljana od sluga; oblečena je jako drago in okusno. Ona namerava prositi pri vladi, da sina izpuste, da se povrne v domovino.

— (Smrt na ladiji.) Iz Trsta se piše: Trgovec Apolonio iz Kopra, star 55 let je sedel vtorek sè soprogo in sinom vred na ladijo, da bi se peljal v Trst k zdravniku. A jedva se je parobrod začel pomikati, zgrudil se je bogati mož mrtev na tla. Zdravniki so konstatirali, da vsled srčne napake. Truplo so odnesli takoj v mrtvašnico k sv. Justu.

Razne vesti.

* (Požrtvovalen domoljub.) V Genovi na Italijanskem je umrl te dni vojvoda Galiera, ki je svojemu rojstvenemu mestu popodaril 20 milijonov lir. Vojvoda je uže veliko premoženje podedoval, katero si je pa pomnožil na več ko sto milijonov. A uže dolgo časa nij več bil podvzetnik, nego je le gledal, kako bi svoji domovini koristil. Zapušča edinega sina ki v Parizu študira. Govori se, da je Galiera zato toliko daroval, da bi sin preveč ne podedoval, ki se trudi za socijalistična načela.

* (Sè stolpa pal.) Kalvinska občina v Levenci na Ogerskem je z Dunaja poklicala nekega mastilca, da bi jej cerkveni stolp pomastil. Ker bi pa oder preveč stal, postavile so se tri lestve druga vrh druge. Delo je bilo uže skoraj dovršeno, pa se mastilcu premakne ena lestva, da on z velike visočine pade na tla in se razletí. Zapušča vdovo s tremi otročki.

* (Tatvina na pošti.) Stuttgartska policija je telegrafirala, da je od tam pobegnil poštni praktikant Karl Šmid 25. t. m. Šmid je stoprav 19 let star, precej velik, vitke po-

stave in ima črne, zvite lase, dolgoličen obraz, kriv nos in vrte oči.

* (Sultan se kratkočasi.) V Carigradu v sultanovej palači nikakor ne mislijo, da je država tako v nevarnosti, kako je zares. Zdaj bodo poroke štirih princes pa štirih princev, z vso krasoto in ceremonijami; a vendar nekako bolj hranijo nego prej. Nakupili so v Parisu vsakojake dragocenosti, katere so baje pa z gotovim denarjem platili. — Sultan si napravlja velik vrt, v katerem bode imel vsakojake živali. Abraham-paša, velik prijatelj umorjenega sultana Abdul-Aziza mu kupuje v Parizu race, golobe itd. za omenjeni vrt. Ta Abraham je bil zastopnik egiptovskega kralja na carigradskem dvoru in ima nad 100 milij. premoženja.

* (Gluhonemci.) V Njujorku sta se pred veliko poslušalci prepirala dva učena gluhonemca o volitve predsednikovej. Videlo se je z njihovih obrazov, da sta se bila z dobrimi dokazi.

* (Petrolej) se draži. Uzrok temu je to, da se ga več porabi, a menj dobi iz Amerike. Lansko leto je bilo v Ameriki 3000 jam in natočili so ga vsak dan 23.000 sodov, to je v vsakej jami 7 1/2 soda. Letos pa se ga dobi v 5200 jamah komaj 26.000 sodov na dan, to je v vsakej jami 4 1/2 soda.

Umrl v Ljubljani

od 23. do 28. novembra:

I. nacij Zorman, kolar, 40 let, v bolnišnici, za vnetjem možganov. — Urša Grum, delavca žena, 36 let, v bolnišnici, za jetiko. — Marija Lipori, zasebn., 66 l., za vtrpljenjem pljuč. — Jos. Vrhovec, gostač, 65 l., za pljučnico. — Urša Mihelič, 29 l., za vtrplj. pljuč. — Alojzij Paternoster, mizar, 27 let, za jetiko. — Neža Kos, gruntarjeva žena, 45 l., za vtrplj. njem pljuč. — Janez Mihevc, zasebnik, 68 let, za uremijo. — Ana Kos, hči fabriške delavke, 15 let, za zobno mrzlo.

sem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezní v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; šleze na duhu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žlito, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, tamenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, grožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenje in je boljše nego dojnilno mleko. — Izkas iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vsenčilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, M. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlehurst, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkas iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 18. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutjenih bolečin, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprelo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescière popolnem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš odani

Gabriel Teschner.

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapelj, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, treslo se se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutni, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me navajeva v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepredavljeno, nespasni in hujšani.

Št. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varazdin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici in tišanju v prsih.

Revalesciere je 4 krat tečnejša, nego meso, te se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več denarja, ko pri zdravilih.

V plehaših puščah po pol funta 1 gold, 50 kr., 1 funt 2 gold, 50 kr., 2 funta 4 gold, 50 kr., 5 funtov 10 gold, 12 funtov 20 gold, 24 funtov 36 gold.

Revalesciere-Risciton v puščah in Revalesciere-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld, 50 kr., 24 tas 2 gld, 50 kr., 48 tas 4 gld, 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-Steinhaus št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specijalnih trgovcih; tudi razpošilja do najkrajšega na vse kraje po poštinih pakirnicah ali povzetkih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri "zlatem orlu", v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (54)

Loterijske srečke.

V Gradci 25. nov.: 32. 66. 55. 54. 48.
Na Dunaji 25. nov.: 68. 50. 23. 54. 48.
V Brnu 30. novembra: 3. 35. 15. 66. 30.

Dunajska borza 30. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld. 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65 " 85 "
1860 drž. posojilo	107 " —
Akcije narodne banke	817 " —
Kreditne akcije	137 " 20 "
London	117 " 50 "
Napol.	10 " 17 1/2 "
C. k. cekini	6 " 05 "
Srebro	115 " —

Učiteljska služba.

Na enorazrednej ljudske šoli v Hotederšici (logaški okraj) oddaje se služba učiteljska z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje naj se uložijo pri hotenjskem krajnem šolskem svetu do 28. decembra 1876.

Vsakovrstne

bolečine v zobéh,

ki so tekar začeli gnjiti ali so že votli, odpravi takoj in stalno slavn **indijski ekstrakt**. Brez njega ne bi smela biti nijedna družina zaradi izvrstnega njega vspeha. Jedino pravi se dobiva v steklenicah po 35 kr. in 70 kr. v Ljubljani samo pri Edvard Mahru. (277-7)

Jemljem si čast naznanjati vsem onim, katerih h čejo z dobrim mesom postreženi biti, da sem začetkom meseca decembra odprl

ново mesnico

na starem trgu, hiš. št. 19 nova, 33 stara, v Milicevej hiši.

Sè spoštovanjem

Franco Slovša,

(372-1)

mesar.

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53-32)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajske cesti v Ljubljani.

Tulci.

29. novembra:

Evropa Perko iz Dunaja.
Pri **Slonu**: Saje iz Vrhniko. — Ruprecht iz Iga. — Lužar iz Hrastnika. — Jahn iz Kamnika.
Pri **Matiš**: Hanack iz Dunaja. — Dolencec iz Kranja. — Fesler iz Linca. — Ostresy iz Dunaja. — Krani iz Trsta. — Tiro iz Dunaja.

Svetinjo napredka pri Dunajski razstavi 1873.

Srebrno svetinjo Lincerske razstave 1875.

Visoko čislaneu duhovenstvu.

Stef. Berlyak,

meščan in cerkvenih paramentov fabrikant

priporoča se za izdelavanje vsake vrste

cerkvenih del,

kakor tudi

talare, duhovenske suknje itd.

in to po najnižji ceni.

Vezanine, za katere je tudi snov pridejana, sprejemajo se za montiranje in se izdelujejo najskrbnejše, odgovarja se tudi na vsa naročila s poštanim povratom. (373-1)

Tovarna na Dunaji VIII., Piaristengasse št. 7.

Zaloga " " I., Grünangergasse št. 6.

Drag. Berlyak,

zlatovezka,

priporoča se za izdelavanje

baldahinov, zastav, stavnic

za pevsko, strelna, veteran-

ska in požarna društva.

Ornati za apliciranje

se sprejemajo.

Jedina trgovina na Dunaji!

katera je ugodna za tako slabe čase, sklenila je cene blaga še za 30% znižati in ta je

Kineškega srebra fabrikna zaloga

H. Bettelhelma & Co.,

Dunaj, Kärntnerstrasse 14, v bazarju.

Veljalo je na primer.

	prej	sedaj		prej	sedaj
6 žlic za kavo	gl. 3.50	gl. 1.50	1 posodica za turški		
6 navadnih žlic	7.50	2.75	tobak	gl. 4.—	gl. 1.50
6 nožev za obed	7.50	2.75	6 mal. tas za sladkor	3.50	1.20
6 vilic	7.50	2.75	1 posodica za maslo	3.—	1.50
1 vel. žlica za juho	5.—	2.50	3 korke s podobami	3.—	kr. 90
1 " mleko	3.—	1.50	1 par svečnikov	6.—	gl. 3.—
1 mokaškledica z žlico	6.—	3.—	1 majolka za čaj	8.—	gl. 6.—
			1 posoda za olje i osot	8.—	gl. 5.—

Posebno za darila pripravno!

6 nožev, vseh 24 komadov v elegantnem etuiju na 6 vilic, mesto gl. 24 samo 6 žlic za kavo, 9 gl. 50 kr. 6 desertnih nožev, vseh 24 komadov v elegantnem etuiju, 6 vilic, 6 žlic, namesto gl. 26 samo gl. 9.75. 6 postavcev za nože, samo gl. 9.75.

Najnovejša pasta za čiščenje zlatnine, srebrnine in kineškega srebra, škatljica 25 kr., 6 škatljic gl. 1.20.

Jako lepe tase, majolke za kavo in čaj, service za čaj, stojalca za pogrnene mize, girandole, posipalci za sladkor, čašice za jajca in garniture za jajca, posodice za zobotrebe, sponke za servijete itd. itd. Na vzunaj razpošilja se točno in vestno proti poštne povzetku. Na zahtevanje dopošilja se tudi razločeni cenik brezplačno. (142-14)

Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse,

FILIPA NEUBEINE,

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toaletnih sredstev, ki so se vselej kot izvrstne izkazala in gotovo ozdravila. Tisoč sprical je o tem.

P. n. občinstvo se prosi, da samo one specialitete za prave sprejme, ki našo firmo nosijo.

Posladkorjene pile sv. Elizabete za čiščenje krvi lahko odganjajo, čistijo kri, in niso škodljive; dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, žilici, boleznih prsnih organov, kože in oči, otrok in žensk; odpravijo zapreje, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najboljši in najcenejši izdelek te firme. 1 valar, 8 škatljic, s 120 pilami, stane 1 gl., posamezne škatljice 15 kr.

Odlikovane so z jako častečim spricalom dvornega svetovaleca prof. Pitha.

Beaume Girome, izvrstno zdravilo za ozeblino. 60 kr.

Dr. Callmanna lasno baryilo, popolnem neškodno, da osi-velemu lasu vsako barvo (črno, rjavno, rumeno) 3 gld.

Orientalni prah za dame, da koži gladkost, finost in mehkost, (belo ali roza) 1 gld. in 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za težko zornajboljši uspeh 1 gld. 50 kr.

El Benito, edino dobro sredstvo proti izpadanju las in odpravljenju luskin 1 gld. 80 kr.

Kondensirano švicarsko mleko 55 kr. **Nestlejevo otročje mleko** 90 kr. **Dr. Goltjev jedilni prah** 84 kr. **Popova anaterinova ustna voda** 1 gld. 40 kr. **Liebigov mesni ekstrakt** 1/8 funta 84 kr. **Dr. Pfeiffermannova zobna pasta** 1 gld. 25 kr. **Poltova resedna pomada** 1 gld. 50 kr. **Dr. Brownova pomada za obranjenje las** 2 gld., so vedno frišni v zalogi. Veliko skladišče parfimerij, mil, pomad itd. prvih pariških firm. Čokolade francoskega društva od 60 kr. do 3 gld. funt. **Pravi ruski čaj** 1 gld. 1/4 funta. **Skladišče** vsakojakih instrumentov za zdravljenje, kakor samoklistri, brizgalnice, bandaže, jako ceno. Velika zaloga zobnih krtalic, šmink, in drugih toaletnih rečij.

Priporočamo p. n. občinstvu zdravila v posladkorjeni obliči, kakor: kinin, kopaiva, doverski praški, železo, jetrno olje, bromkali, jodkali, rabarber, dvojno ogljenokislja soda, magnezija itd. po najnižji ceni.

Najznannejše specialitete farmacije in parfimerije Francoske, Angleške, Ameriške, Nemške, Švice in Avstrije so pri nas vedno za dobiti.

MI razpošiljamo ali proti gotovini ali poštne povzetju in pri en-gros nakupu dajemo velike rabate.

Dr. Fremonta prerodilni likér, najboljši kreplilo in svežilo 2 gld.

Prsne cigarete iz smrekovih igel, najboljši sredstvo za nadoho. 25 kosov 1 gld.

Protinski duh, aromatičen, priporočen vsem ali revmatizem, 70 kr.

Injection Cadelle, ozdravi jako naglo vsak mehurni slabihi nasledkov 1 gld. 60 kr.

Gušni duh, najboljši sredstvo proti guši (krofu), 70 kr.

Umeteljniški sok, iz najboljših švicarskih planinskih zelišč; olajša takoj vsak kašelj in prsno bolezen, 70 kr.

Menthin, najboljši zdravilo za želodec, potolazi krč, se rabi tudi kot zobna tinktura in ustna voda, 50 kr.

Margerite-boubons za kašelj, 30 kr.

Oreillon, za vse neseane bolezni, proti gluhoti, šumenju

Odontin zobna pasta, naredi najčistejšo zobno belo ko biser. 70 kr.

Po-ho iz Kine prinešen, olajša takoj najhujšo migreno in glavobol. 1 gld.

Dr. Bayerja pravi pulherin, najboljši sredstvo proti pegam, daje koži barvo rož in limbarjev. 1 gld. 50 kr. in 50 kr.

Royerjeva hemeroidalna maža, tem pri ki hemeroidi trpe. 1 gld. 60 kr.

Salicil-antisuitin, izvrstno proti sitnemu potenju rok in nog 50 kr.

Salicilno milo, najboljši in najcenejši milo. 25 kr.

Schrierove zobne pile za otle zobe najboljši zdravilo. 25 kr.

Storax-Crème, čudežno pomaga pri vseh kožnih boleznih. 80 kr.

Wlinsi papir, proti nahodu, pranjemu kataru, vratobolu in hripi. 1 gld. 20 kr.

Dr. Haiderjev zobni prah. 35 kr.